

Aşk denilince biz bundan hem aşkı, hem aşığı hem de maşuku anlamak zorundayız. Dolayısıyla aşk hakkında hüküm verirken, hükmün hangisi hakkında verildiğini de mecburen tartmalı ve ona göre karar vermeliyiz.

Söyleyenin ağzından çok kolay dökülen “gerçek aşk” ifadesini, bu muhtemel manaların hepsine göre anlam süzgecinden geçirebiliriz. Aşk nasıl bir şeydir ki, acaba gerçeği ya da sahtesi olabilmektedir. Gerçeğini sahtesinden kim, nasıl, ne şekilde ayırt edecektir. Aşk, ele alınır, göze görünür bir şey olsaydı işimiz kolaydı; fakat gönülden başka hiçbir barınağı olmayan, söyleyeni olmadıktan sonra varlığı dahi bilinmeyen bir şeyin sahtesini ve gerçeğini nasıl ayırt edeceğimizi tayin etmek, günümüzün deney yollarıyla nerdeyse mümkün gözükmemektedir.

Aşkın, aşk oluşu hasebiyle gerçeği ya da sahtesi yoktur. Sadece yaşanan ve yaşanmayan kısmı vardır. Herkes yaşadığı kısmının gerçekliğini tecrübe eder, ötesine hayal ve imkânsızlık olarak bakar. Yaşayan için yaşadığı kadar gerçek, yaşamadığı kısmı ise sahtedir.

Aşkın gerçeği ya da yalanı yoktur. Yalan ya da gerçek olan maşuktur. Maşuku yalan olanın aşkı da yalandır. Maşuku ölümsüz olanın aşkı ölümsüz, maşuku değersiz olanın aşkı değersiz olur. Kendi başına bir mahiyeti olmayan aşk, maşukun hususiyetleri nispetinde değer kazanır ya da kaybeder. Bazen de aşk; maşuka galip gelir. Maşuk ölse de aşkı yaşar. Maşuk yok olur, aşkı ebedileşir. Bu sadece ölümlü bir varlığa ölümsüz bir aşkla bağlanmak ya da ölümlü bir varlıkta ölümsüz bir varlığın aşkını keşfetmekle olabilir.

Aşkın gerçeği ya da yalanı yoktur. Âşık'ın sadakatinden yahut sadakatsizliğinden bahsedilebilir. Bu durumda da

şöyle bir soru gündeme gelmektedir. Âşık aşkına mı yoksa maşukuna mı sadakat gösterecektir. Aşka sadakat ile maşuka sadakat arasında fark var mıdır?

Kanaatimizce aşka sadakat hem aşka hem de maşuka sadakat; maşuka sadakat ise maşuka sadakat, aşka ihanet anlamına gelmektedir. Maşukta beliren ve maşuka yönelen kuvvetli manyetik akımın adı aşk konulur ve maşukun hallerine göre hal değiştirir; bu durumda âşık aşkının hâkimi değil mahkûmu, efendisi değil esiri olur.

Aşk'ta âşığın sadakati iradi değil teslimiyetçidir. Hiç kimse âşık olmak istediği için âşık olmamaktadır. Aşkın kapısı aralandığında, oradan girebildiği kadarıyla aşk ülkesinin havasını solumaya hak kazanır âşık. Aşkın kapısı hiçbir zaman bir insanın sığabileceği kadar büyük olmamıştır bir de. Hiç kimse olduğu haliyle âşık olmamıştır bu yüzden. Her insan âşık olmak için eksilmiştir. Âşık her şeyden önce varlığından verir, kendini maşuka ödünç vermiştir. Ve gerçek maşuku bulan insan da kendini maşuktan geri alamamıştır. Hep âşık olmuş, hep maşukunda kalmıştır.

Aşk insan için bir milattır. Hicrettir. Hiçbir şey ondan önceki gibi olmaz. Oldu diyenin yaşadığı aşk değildir. Çünkü kişi âşık olduğunu ancak kendisinde gördüğü bu değişimden sonra fark edebilir. Ben aşığıman yanıyordum cümlesinin sık duyulmasının nedeni, insanların kalplerinde hissettiği her sıra dışı hareketlenmenin adını aşk koymasındır. Bu güçlü gelgitlerin adı “vecd”dir.

Bugüne kadar Mevlana, Yunus, Hallac-ı Mansur, ibn Arabi gibi yüzlerce alimi ve cahili peşinden sürükleyen, bununla beraber her asrın temel muammaları arasında yer alan bu kavram muhtemelen aynı tavrını kıyamete kadar sürdürmeye devam edecektir.

Aşk

Ramazan Yılmaz